

MIDI klaviatura a kontrolér pro iPhone & iPod Touch

AKAI SYNTHSTATION 25

„Pokrok nezastavíš...“, řekl mi před lety kamarád, když jsme oba se zatajeným dechem pozorovali, co vše umí jeho nové Atari 1040ST. Bylo to někdy v minulém století a počítače tehdy zvládaly nahrávat a přehrávat jen omezené množství MIDI eventů. Jeho věta mi však zůstala v paměti a s oblibou ji poměrně často používám dodnes. Občas se ale neubráním postesknutí nad tím, jak nám některé naše vysněné nástrojové i jiné „mašinky“ a počítače, na které jsme urputně a dlouho šetřili, rychle stárnou a jak nás tempo současného vývoje spřízněných technologií tlačí do nových a nových investic, bez kterých bychom asi jen stěží drželi krok.

od cen mobilních operátorů působících v naší zemi). Kromě řady aplikací začali současní výrobci produkovat i přídatné periferie, příslušenství a kontrolery pro iPod, iPad a iPhone. Do této kategorie patří i testovaný Akai SynthStation 25.

Jedním ze světových výrobců, kteří se začali zabývat vývojem software pro iOS, je právě firma Akai – společnost, která po desetiletí udávala směr zejména ve vývoji samplerů. Mít ve své výbavě jejich S 1, 2, 3, 4, 5, až 6000 byla vždy jakási prestiž a také nutnost. Jejich produkty naleznete dodnes u světových producentů a muzikantů v nahrávacích studiích po celém světě. Akai také proslavily dnes již legendární fantastické grooveboxy řady MPC s velkými možnostmi, intuitivním ovládáním a (totéž platí i v případě samplerů řady S) s obrovskými zvukovými knihovnamí! Akai má ve svém portfoliu mnoho výrobků (efektové pedály, studiové monitory, hardwarové kontrolery, klaviatury) a mnoho zkušeností, ze kterých bezesporu čerpá při dalším vývoji svých produktů.

Jako objekt mého testování mi z redakce přišel „Portable Keyboard Controller“ s názvem SynthStation 25. Jedná se o malý hardwarový ovladač (kontroler, chcete-li), který je primárně určen k ovládání firemního softwaru SynthStation. Tento software vyvinula firma Apple pro již zmiňovanou Apple iOS zařízení. Pro jeho zakoupení (není bohužel součástí produktu SynthStation 25) je nutné navštívit AppStore. Předpokládám ale, že cena 1,59 Euro vás k bankrotu nepřivede, prostě si odpustíte jedno pivo či kafe.

Samotřejmě si uvědomujeme, že ne každá novinka představuje dobrou investici. V době rafinovaných marketingových nástrojů musí být člověk opatrný. A pak také: kvalitní a poctivá kytara, aparát, hammondky nebo mikrofon vám mohou sloužit desetky let bez známek zastarání. To, že jsme též svědky návratu k dřívě používaným a osvědčeným řešením snad zmiňovat nemusím. Jednu z velmi výrazných a nových cest, které s sebou přináší nové možnosti, nástroje a prostředí, má na svědomí zejména firma Apple. Časy, kdy v tuzemsku znala osobní počítače a operační systémy této firmy jen hrstka odborníků a nadšenců, nenávratně vzaly za své masivním nástupem mobilních zařízení s předsazeným „i“ (iPod, iPad, iPhone). Tyto „nástroje“ mají, alespoň pro mne,

několik společných jmenovatelů, a sice stabilní a uživatelsky velmi přívětivý operační systém, hezký a promyšlený design, skvělý zvuk, poměrně vysoký výkon a v neposlední řadě dotykové displeje, které dávají práci s těmito mašinkami nový rozměr. K prodejnímu boomeru „iOS devices“ bezpochyby přispěla i celá řada výborně napsaných aplikací, kterých jsou dnes snad sta tisíce, a které pokrývají snad všechny oblasti lidského zájmu (a denně přibývají další). Není tedy divu, že tento boom zaregistrovali také přední světoví výrobci a vycítili, kudy se alespoň do jisté míry, v hudební branži bude ubírat další vývoj. Je dobré uvést, že cena samotných aplikací je nastavena velmi nízkou, takže vás download nějakého multitracku, nebo syntetizéru do vašeho iAppu nezruinuje (na rozdíl

SynthStation App

Aplikaci SynthStation v podstatě tvoří kombinace tří virtuálních analogových syntezátorů. Každý z nich disponuje třemi oscilátory, filtrem, LFO a možnostmi editace. K dispozici je také sekce drum computeru s padesátkou bicích sad, samozřejmě také s možnostmi editace a vytváření vlastního nastavení. Své bicí party hrajete na virtuální MPC Pady. Dohromady tu máme čtyři nezávislé sekce (nebo chcete-li čtyři tracky) s nimiž pohodlně vytvoříte kompletní drum track, basovou linku, podklad i vyhrávku. Součástí SynthStationu je samozřejmě sekvencer, díky kterému můžete nahrávat a přehledně editovat váš hudební materiál. Uživatelé se nabízí přehledná editace pomocí Key Grid, možnost vytvářet sekvence i songy, audio export pro další práci v počítači ve studiu apod. Nechybí arpeggiator, efektový engine (chorus, delay, flanger/delay) a poměrně velké možnosti modulace v reálném čase. Díky dotykovým displejům máte ve svém iPhone takový malý KaossPad s X/Y osou, se kterým můžete pohybem prstu po displeji vytvářet velmi inspirativní motion sekvence a modulace. Celý program je velmi přehledně a logicky navržen, je také hezky zpracován graficky a co je nejdůležitější (a kde se projevují velké zkušenosti firmy Akai), má skvělý zvuk.

Kontrolér 25

Konečně se dostáváme k samotnému předmětu tohoto testu. Firma Akai vyvinula pro aplikaci SynthStation hardwarový ovladač, který nese název SynthStation 25. Jedná se o velmi kompaktní kontroler, který je vskutku malinký

a poměrně lehký, takže pokud si jej budete chtít s sebou brát na cesty společně s vaším iPhonem či iPod Touch, mnoho místa vám nezabere. Záměrně zde nezmiňuji iPad, neboť, jak asi správně tušíte, SynthStation 25 je určen pouze pro použití s dvojicí uvedených (pro iPad nabízí firma Akai model SynthStation 49). Před očima tedy máme klávesový kontroler (25 mini kláves s rychlostní citlivostí), který má ve svém těle integrován dock, do kterého vsunete vašeho iMiláčka. Kontroler nabízí osm podsvětlených tlačítek, která ovládají nejdůležitější funkce; dále pak dvojici modulačních koleček Pitch a Mod. Kromě toho je SynthStation 25 vybaven také linkovým audio výstupem (dvojice Cinch konektorů), sluchátkovým výstupem (standardní 3,5mm stereo-jack), mini USB konektorem, který je určen k propojení s počítačem (MIDI i napájení) a nechybí zde ani konektor pro připojení externího napájecího adaptéru (není standardně dodáván; v těle je zabudován slot pro umístění čtveřice mikrotužkových baterií, které jsou součástí dodávky). Jak sami vidíte, na takového „diblíka“ tu máme poměrně dost prvků. Bystřejším z vás již jistě dochází, že tento malý klávesový kontroler nemusí být nutně nasazen jen na jinak skvělou aplikaci SynthStation, ale v podstatě jej můžete využít i jako „standalone“ kompaktní MIDI kontroler ve spojení s vaším počítačem (pomocí USB, ze kterého bude zároveň napájen) a můžete s ním ovládat jakýkoli MIDI software. Není zde nutně instalovat jakékoliv ovladače, SynthStation se sám přihlásí (tedy alespoň u Mac OS, na kterém jsem zařízení testoval) jako MIDI zařízení a za pár sekund můžete pracovat. Natočil jsem

s ním snadno a rychle pár tracků ve studiu (ve spojení Logic 9 a NI Machine). Kromě toho, sama firma Akai zveřejňuje na svých stránkách kompatibilní iOS hudební aplikace, které můžete nakoupit na AppStore, a které lze snadno pomocí SynthStation 25 ovládat.

Hot Dock a další atributy

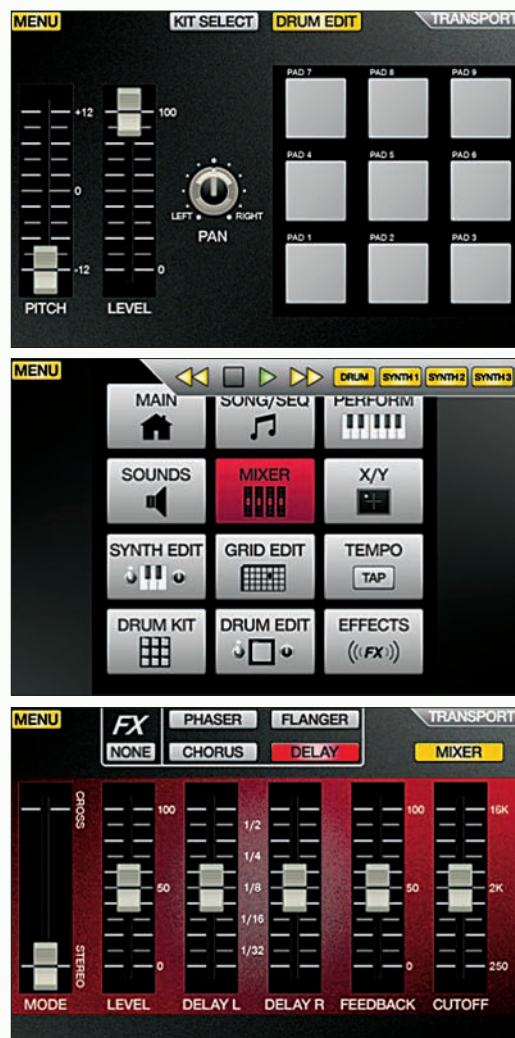
Srdcem SynthStation 25 je dockovací „kolébka“ pro váš iPhone či iPod Touch. Do docku vaše zařízení elegantně zasunete směrem zprava doleva tak, že se vlastně váš Apple napíchne na konektor v SynthStationu 25 (dále jen SySt 25) a tím je zajištěno veškeré propojení (včetně napájení). Můj iPhone byl v těle kontroleru poměrně pevně ukotven, takže během produkce nedocházelo k nějakým nechtěným vibracím nebo posunům. Samotný SySt 25 je kompletně vyroben (kromě klaviatury) z černého matného plastu a je docela robustní. Z obrázků na mě působil poněkud „titěrně“, ale při prvním setkání mě opravdu příjemně překvapil. Také design působí moc hezky a vkusně, je celý vyveden v kombinaci barev černé, bílé a červené a to včetně nápisů. Po jeho aktivaci se rozsvítí oranžově podsvícená tlačítka. Pokud se podíváme na čelní panel, nalevo od docku se nachází dvojice modulačních koleček, jejichž umístění logicky vyplývá z celkové koncepce a velikosti celého nástroje. Většinou se tato umísťují vedle klaviatury, tady jsou nad ní, ale ničemu to nevaadí a naopak snadněji můžete levou rukou ovládat jak kolečka, tak i displej iPhone. Chod koleček je příjemně tuhý, jejich povrch pogumovaný a jejich zapuštění do těla nástroje ideální. Pracuje se s nimi dobře a i u tak

malého nástroje máte dobrý pocit ze hry. Napravo od srdce SySt 25 (tedy od docku) se nachází celkem osm oranžově podsvětlených tlačítek (jsou umístěna po čtyřech ve dvou řadách pod sebou). V horní řadě jsou tlačítka volby jednotlivých tracků (nástrojů) v programu SynthStation, a to konkrétně zleva doprava: Drums, Synth 1 až 4. To znamená, že konkrétním tlačítkem navolíte požadovaný track, který budete chtít hrát/nahrávat. Ve spodní řadě opět zleva do prava se jako první nachází dvojice tlačítek s názvem Program (Prev/Next) a volíme s jejich pomocí konkrétní program v dané sekci. Další dvojice, směrem doprava, má za úkol transponovat klaviaturu (Down/Up). Jelikož klaviatura SySt 25 má fyzicky jenom dvě oktávy, myslím že tuto funkci budete hojně využívat. Klaviaturu kontroleru tvoří miniklávesy v rozsahu 25 kláves s rychlostní citlivostí a s příjemným tuhým chodem. Mám pocit, že jsou zde ještě

Screenshots aplikace SynthStation od firmy AKAI pro iPhone

o něco malinko širší a lépe hratelnější, než například u MicroKorgu. I pokud jste zvyklí hrát na klaviatury standardní velikosti, při určité dávce trpělivosti nebudete mít s touto mini klaviaturou problém a snadno si zvyknete. Takovéto zpracování kláves je samozřejmě dané za rozměry a přenosnost, ale i tak se firma Akai nemusí za nic stydět. Setkal jsem se s klaviaturami, které byly nesrovnatelně horší, a to ani výrobce nemusel šetřit místem. Mini USB port pro připojení k počítači naleznete na pravé boční straně nástroje (kabel ale musíte dokoupit), stačí jen připojit, zapnout a začít pracovat (Plug and Play). Pokud se podíváme na zadní stranu SySt 25, opět zleva do prava, jako první nalezneme poměrně velký, nebo spíše vysoký, otočný potenciometr pro nastavení výstupní úrovně (Volume). K tomuto prvku mám možná jedinou malou výtku. Jeho velikost je z hlediska uživatelské přívětivosti takřka ideální. Bojím se ovšem, že to jak vyčnívá, by mu při transportu nebo neopatrné manipulaci, mohlo být osudným. Hned vedle něj se nachází již zmíněná dvojice linkových výstupních Cinchů s polu se sluchátkovým jackovým výstupem. Na druhé straně (tedy vpravo) předního panelu nalezneme také zmínovaný konektor pro externí napájecí trafo (6V) a síťový vypínač. Šachta určená pro umístění baterií se nachází na spodní straně nástroje. Hmotnost SySt 25 je cca 0,7 kg a rozměry celého nástroje jsou opravdu „kapesní“ (310/203/40 mm), takže se vám vleze do jakékoli malé tašky.

iDojmy

První, co mě při shrnutí mých dojmů z Akai SynthStation 25 napadá, je jeho výborná mobilita. Stanici narvete do malého batohu, aktovky, kamkoliv. Co byste také chtěli s mobilním kontrolerem a mobilním telefonem? Velmi se mi líbilo, jak pracují modulační kolečka, z obou jsem měl super pocit a totéž platí o práci s tlačítky, které jsou zároveň velmi užitečné, když chcete například rychle vyvolat konkrétní banku či efekt. Dokáží si představit, že někteří hudebníci mohou být z kláves kontroleru poněkud na rozpácích, ale s ohledem na to, co jsem psal

výše, a také s ohledem na fakt, že se jedná o „low budget“ zařízení, bych přimhouřil obě své oči. Pokud jde o ovládání aplikace, řekl bych, že žádná z jejich částí, není nijak zvlášť složitá. Vše dává takřka jakýsi smysl a ovládání je intuitivní i pro ty nejzelenější greenhorny. Software není vystavěn na nějakých mnoháurovňových menu, skrze které byste se museli složitě proklíkávat. Díky tomu, že můžete spustit větší efektně ovládat kontrolerem vás nečeká ani příliš urputné nešikovné bušení do dotykového displeje. Kombinace hardwarového kontroleru a iOS aplikace tvoří dobré a zábavné duo. Co mne například velmi bavilo byla práce s bicími či s arpeggiátorem. Docela zábavná je i možnost nezávisle ovládat fyzickou klávesnici kontroleru a klávesnici na dotykovém displeji. Mohl jsem si tak například naladit klaviaturu v iPhoneu o oktávu níž a hrát na ní basový groove, zatímco realnou klaviaturu jsem měl o oktávu výše a hrál na ni hlavní melodii. Pokud jde například o nahrávání, i to je v zásadě velmi jednoduchou záležitostí. Parádní je také to, že si můžete do počítače vyexportovat nějakou sekvenci, nebo naopak importovat nějaký sample. Jak už jsem řekl, zvuk celé stanice považuji za dobrý. Možná si řeknete, jako ostatně mnozí vaši kolegové na různých fórech, že váš notebook není o nic větší než takovýto kontroler, a že disponuje lepší softwarovou výbavou, se kterou přece jen té muziky uděláte trochu více. To je asi pravda. Já si ale říkám, že za těch pár stovek bych se nebál mít SynthStation 25 u sebe kdekoli (na rozdíl od drahého notebooku a softwaru), a kdo ví, kdy a kde vás zrovna inspirace přepadne. Tento Akai sice nenabízí desítky ovládacích prvků, ale to podstatné, co budete k práci a především k zábavě potřebovat, na něm naleznete. Občas jsem tento Akai překřtil na „Music To Go“, i s ohledem na to mi iPhone nabízí nekonečné možnosti sdílení mých výtvořů. A hlavně, z testu jsem ho již nevrátil. Opět. Bojím se, co pošlou příště... No jo, pokrok nezastavíš.

Autor recenze: Daniel Škrásek

- Distributor: **Disk Multimedia s.r.o.**
Sokolská 13, 680 01 Boskovice
Tel.: 516-454-769
disk@disk.cz, www.disk.cz
- Doporučená cena: 1 390,- Kč
- www.akai.com